

FINANČNÍ ZAJIŠTĚNÍ DOMÁCNOSTÍ A OBAVY Z EKONOMICKÉHO VÝVOJE CELKOVĚ BEZ VĚTŠÍCH ZMĚN.

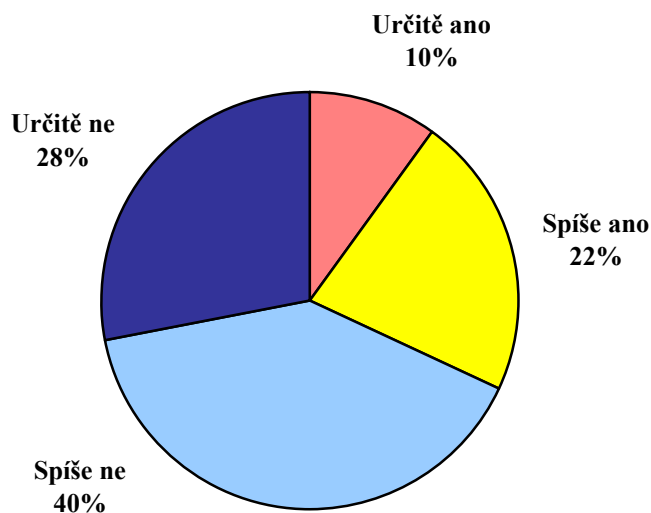
V uplynulém roce se třetina domácností (32 %) ocitla v obtížné finanční situaci. Poměrně dobře finančně zajištěna je podle vlastního vyjádření zhruba polovina českých domácností (49 %). V obou případech jde o shodné podíly s rokem 2012. Za posledních pět let se poněkud zlepšila finanční situace starších lidí a zhoršila naopak u mladších. Lidí, kteří mají z ekonomického vývoje obavy nebo pocit nejistoty, dokonce od roku 2011 mírně ubývá (z 81 % na 73 %).

Citovaný výzkum STEM byl proveden na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let ve dnech 4. až 11. ledna 2013. Respondenti byli vybráni metodou kvótního výběru. Na otázky odpověděl rozsáhlý soubor 1119 respondentů.

STEM v prvním letošním průzkumu položil i několik otázek na subjektivně hodnocenou finanční situaci českých rodin a na očekávání ekonomického vývoje.

Celkem třetina dotázaných uvedla, že jejich domácnost se během posledního roku ocitla ve velmi obtížné finanční situaci. „Velmi ohrožených“ je desetina, dalších 22 % se do velmi obtížné finanční situace za poslední rok dostalo „spíše“.

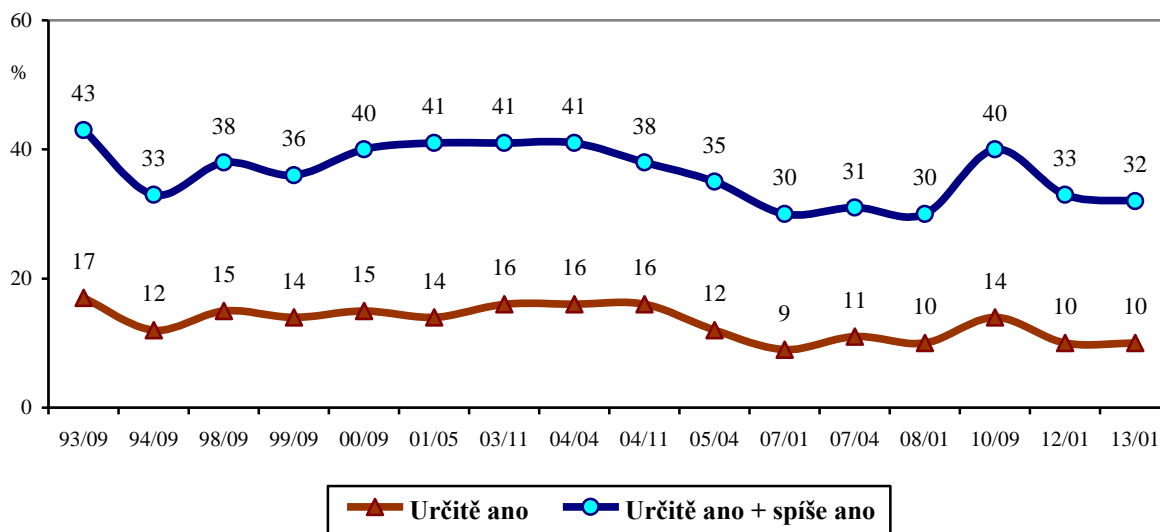
„Ocitla se Vaše domácnost během posledního roku ve velmi obtížné finanční situaci?“

Pramen: STEM, Trendy 1/2013, 1119 respondentů starších 18 let

Domácností, které se v posledním roce dostaly do finanční tísně, je stejně jako před rokem. Výsledek průzkumu z roku 2010 odráží patrně stav po první vlně ekonomické krize. Současné výsledky jsou na zhruba stejné úrovni, kterou STEM zaznamenal v letech 2007-2008, kdy bylo „finančně ohrožených“ domácností v ČR nejméně.

"Ocitla se Vaše domácnost během posledního roku ve velmi obtížné finanční situaci?"

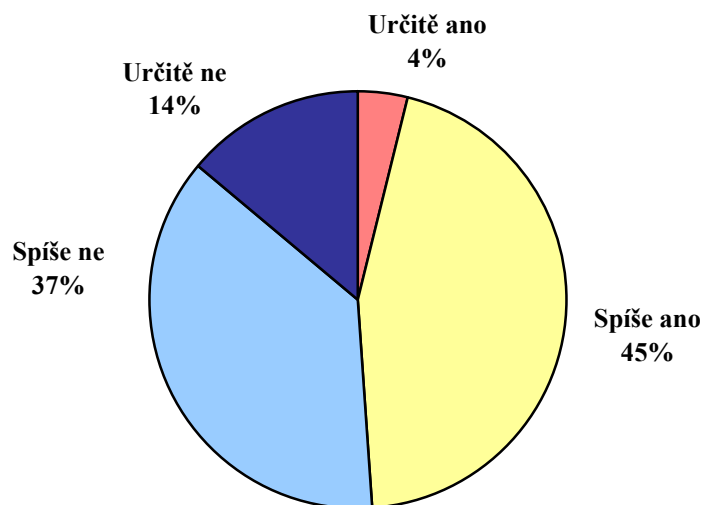

Pramen: STEM, Trendy 1993-2013

Četnost případů finančních potíží je silně ovlivněna vzděláním respondenta. Mezi lidmi se základním vzděláním bez vyučení odpovědělo kladně 50 %, mezi vyučenými 39 %, mezi středoškolsky vzdělanými s maturitou 27 % a mezi vysokoškolsky vzdělanými 14 %. Z hlediska sociálních skupin jsou rizikovou skupinou studenti, z nichž finanční problémy přiznává 55 %, a nezaměstnaní (64 %), naopak mezi důchodci se finanční problémy vyskytují zcela průměrně (32 %).

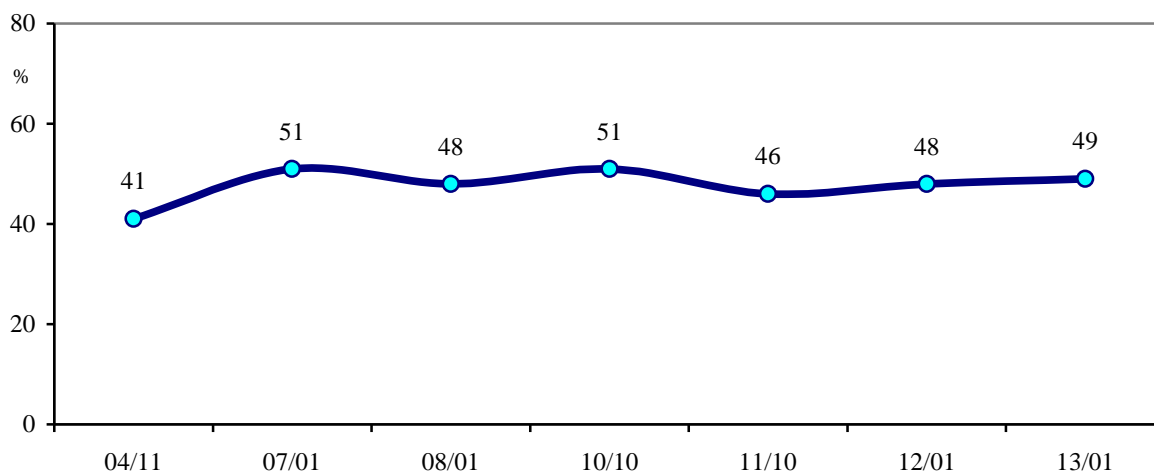
Pokud se zeptáme opačně, zda je domácnost dotázaných občanů poměrně dobře finančně zajištěna, odpovídá kladně téměř polovina respondentů. Je to hodnota velmi stabilní a rozložení odpovědí (velmi nízký podíl jednoznačných variant) naznačuje, že lidé mají tendenci „nevyčínat“. Nicméně i zde platí, že podíl skutečně ohrožených se nijak nemění.

„Řekl(a) byste, že Vaše domácnost je poměrně dobře finančně zajištěna?“

Pramen: STEM, Trendy 1/2013, 1119 respondentů starších 18 let

„Řekl(a) byste, že Vaše domácnost je poměrně dobře finančně zajištěna?“
(podíl odpovědí „určitě ano“ + „spíše ano“ v %)

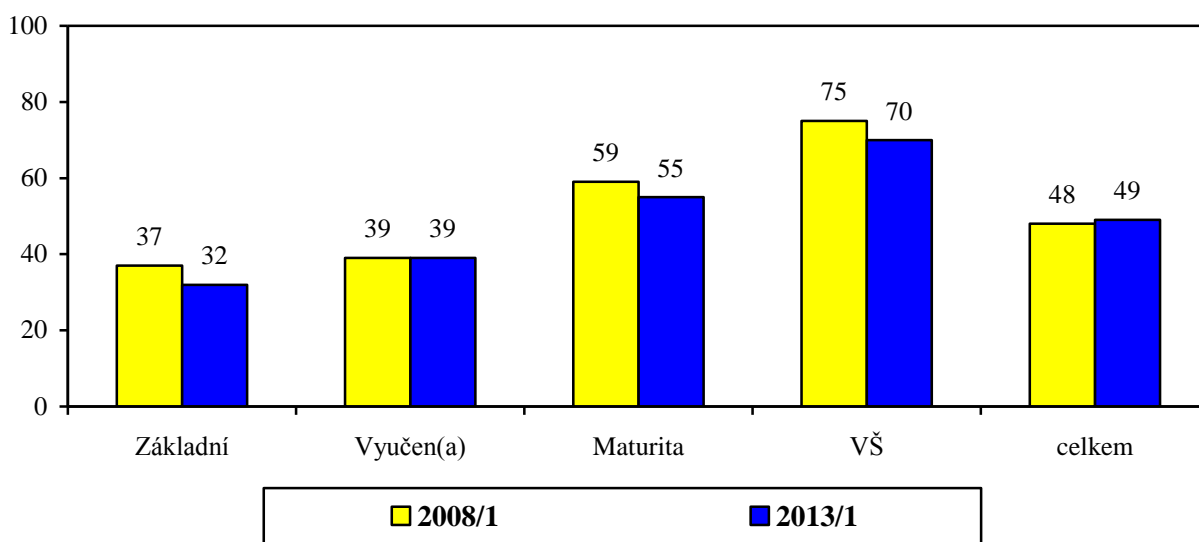

Pramen: STEM, Trendy 2004-2013

Celkový podíl „dobře zajištěných“ se nemění. Co se mění ale „uvnitř“, které skupiny populace jsou dobře zajištěny, a co se změnilo za posledních pět let? Několik porovnání nabízí následující grafy.

Důležitým parametrem, který ovlivňuje finanční situaci, je vzdělání. Čím mají lidé lepší vzdělání, tím lépe hodnotí svou finanční situaci. Za pozornost stojí, že rozdíly mezi vzdělanostními skupinami se za posledních pět let nijak výrazně nezměnily.

„Řekl(a) byste, že Vaše domácnost je poměrně dobře finančně zajištěna?“
Porovnání podle vzdělání 2013/2008, podíly kladných odpovědí v %

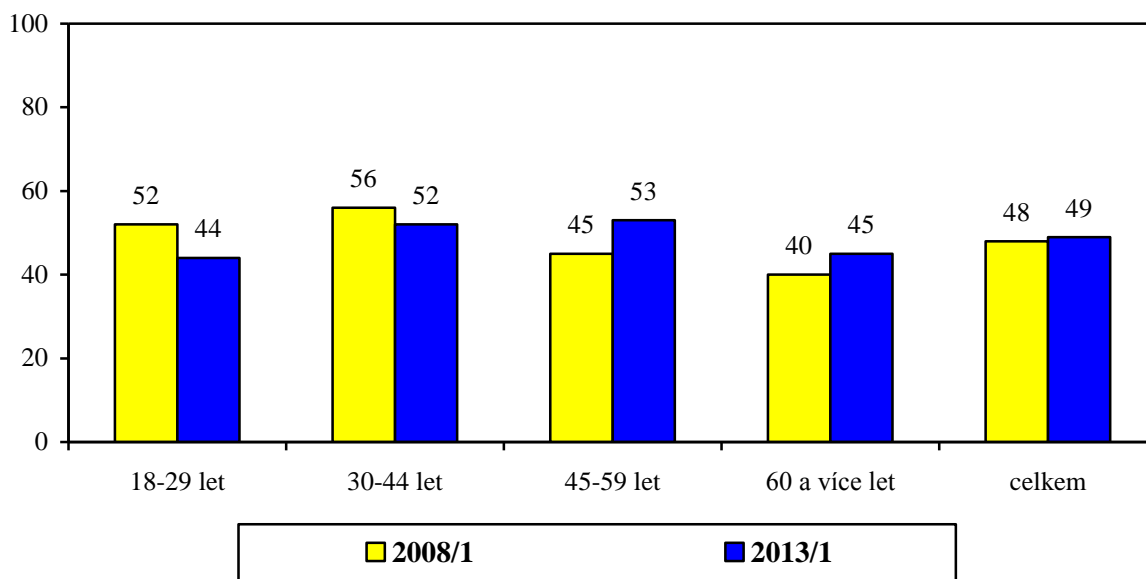

Pramen: STEM, Trendy 1/2008, 1/2013

K určitému posunu došlo v třídění podle věku. Relativně se zhoršilo finanční zajištění mladších a naopak se zlepšilo u starších lidí. To se promítá i do hodnocení příslušných sociálních skupin (pokles dobrého finančního zajištění u studentů a zlepšení u důchodců).

„Řekl(a) byste, že Vaše domácnost je poměrně dobře finančně zajištěna?“

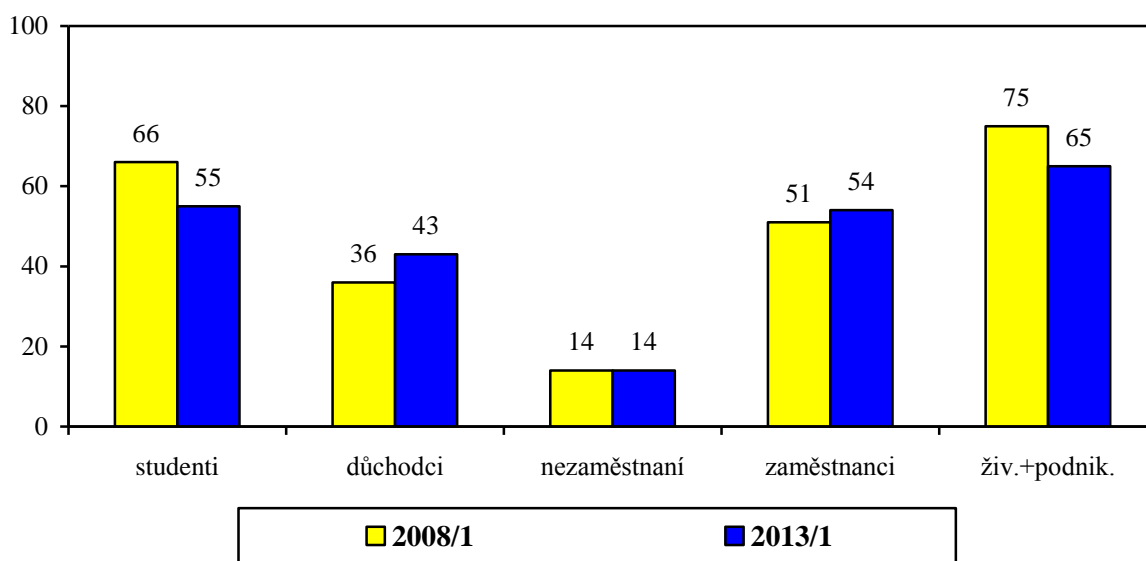
Porovnání podle věku 2013/2008, podíly kladných odpovědí v %

Pramen: STEM, Trendy 1/2008, 1/2013

„Řekl(a) byste, že Vaše domácnost je poměrně dobře finančně zajištěna?“

Porovnání podle sociální skupin 2013/2008, podíly kladných odpovědí v %

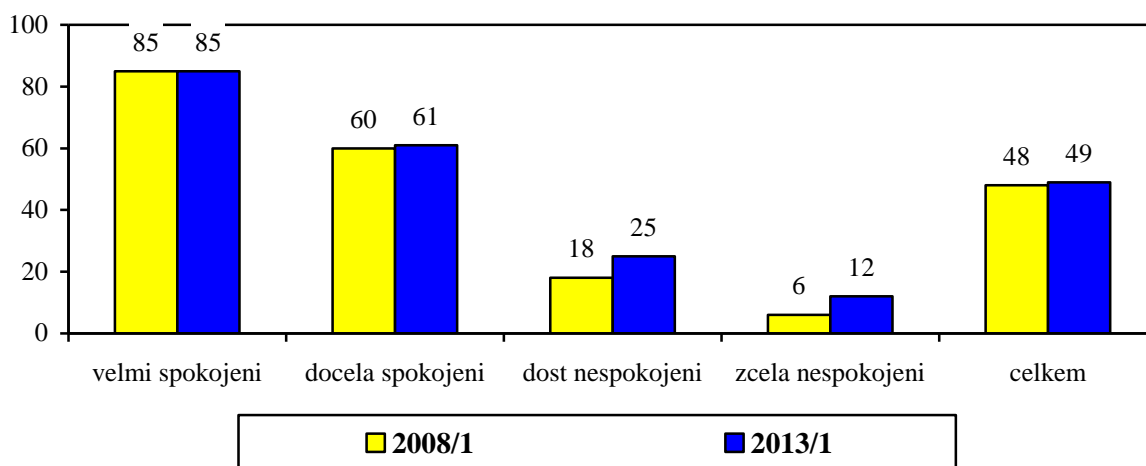

Pramen: STEM, Trendy 1/2008, 1/2013

K zajímavému posunu došlo i v tom, jak souvisí finanční zajištění s celkovou spokojeností se svým životem. V porovnání s rokem 2008 mírně přibylo lidí, kteří jsou se svým životem celkově nespokojeni, i když jsou dobře finančně zajištěni.

„Řekl(a) byste, že Vaše domácnost je poměrně dobře finančně zajištěna?“

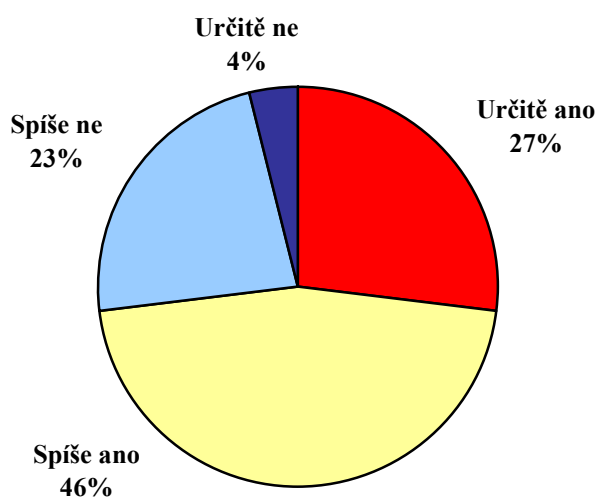
Porovnání podle celkové spokojenosti se životem 2013/2008, podíly kladných odpovědí v %

Pramen: STEM, Trendy 1/2008, 1/2013

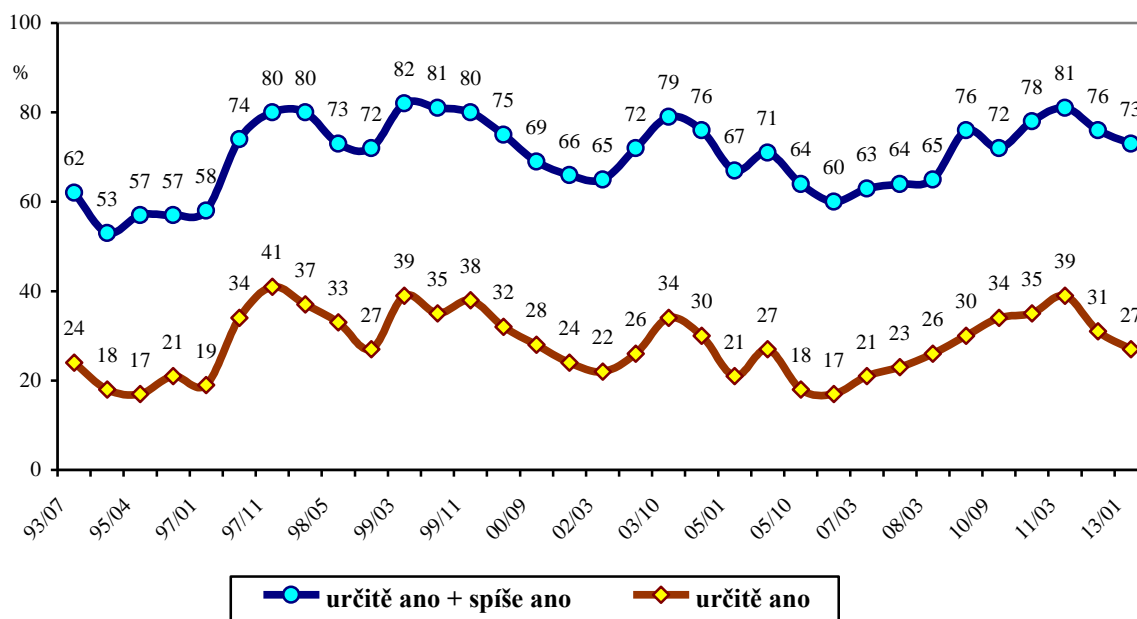
Češi jsou v pohledu do budoucnosti obecně opatrní až skeptičtí, a tak není překvapením, že obavy z ekonomického vývoje nebo pocit nejistoty má většina lidí. Současný podíl (73 %) je pro neznalého člověka vysoký, ovšem dlouhodobá časová řada zaznamenávající data za dvacet let ukazuje, že je to hodnota – od roku 1997 – v podstatě normální, kolem níž hodnoty oscilují zhruba od 60 do 80 %. Nedávným maximem bylo 81 % z roku 2011, současná doba je přece jen zklidněním po šoku způsobeném celosvětovou a zejména evropskou ekonomickou krizí.

„Díváte-li se do blízké budoucnosti, máte z ekonomického vývoje obavy, máte pocit nejistoty?“

Pramen: STEM, Trendy 1/2013, 1119 respondentů starších 18 let

"Díváte-li se do blízké budoucnosti, máte z ekonomického vývoje obavy, máte pocit nejistoty?"

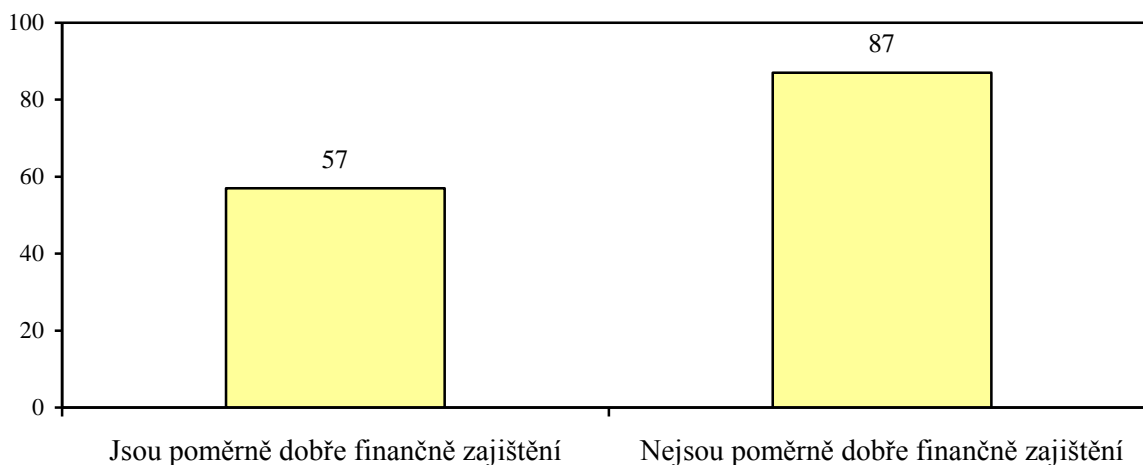

Pramen: STEM, Trendy 1993-2013

Jistou opatrnost či skepsi můžeme ilustrovat i na tom, že více než polovina lidí, kteří uvádějí, že jejich domácnost je v současnosti celkem dobře zajištěna, má stejně z budoucího ekonomického vývoje obavy.

"Díváte-li se do blízké budoucnosti, máte z ekonomického vývoje obavy, máte pocit nejistoty?"

Podle zajištění domácnosti, podíly kladných odpovědí v %

Pramen: STEM, Trendy 1/2013, 1119 respondentů starších 18 let